

Izbija vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalni prostor: 2657 S. Lawndale av.
Office of publication: 2657 S. Lawndale av.
Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XI. Cena lista: Entered as second-class matter January 22, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO, ILL., SREDA, 11. Septembra (Sept. 11) 1918. Yearly subscription \$3.00 STEV.—NUMBER 213.
Published and distributed under permit (No. 146) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Delegatom sedme redne konvencije S.N.P.J.

Se nekaj dni in zbrali se boste, cenjeni bratje delegati in sestre delegatinje, v Springfieldu, Ill., v največji in najpomembnejši konvenciji kar jih je še kdaj imela Slovenska narodna podpora jednota.

Naša jednota je stara komaj štirinajst let, ali v tej kratki dobi je zrasla na polju slovenskega društvenega življenja v orjaka, ki prekaša vse ostale organizacije, dasiravno jih je nekaj, ki so že obhajale dvajset in petindvajsetletnico svojega obstanka.

Danes ne tavamo več pri tleh in ne gledamo, odkod prileti nadaljnja breča, ki bi imela pokopati "mrtvorojeno dete" — kakor so nasprotniki napredne misli takrat krstili našo jednoto; ne tavamo več, pač pa korakamo ponosno s prijetno zavestjo, da je ni več sile, ki bi nas razdružila in raztrgala, z zavestjo, da nikdar ne pogine, temveč raste in raste in se razvija, kar je naprednega in času prikladnega.

Temelj, na katerem je bila zgrajena naša jednota, je pogoj njenega napredka. Temelj svobodne misli in stremljenj po višji kulturi in pravi demokraciji, na katerem sloni naša organizacija od začetka, je poročstvo našemu obstoju in nadaljnjemu razvoju. Naš dosedanji napredek je priča, da je ta temelj zdrav. Jednota je ena stotisočih priča, da je zdrav in krepak razvoj zagotovljen le tistim institucijam v dvajsetem stoletju, ki pripoznajo in sprejmejo nazore in ideje dvajsetega stoletja.

Dvajsetletni mladenič je smešen, če hoče nategniti nase obleko, ki mu je seveda izvrstno pristojala v desetem letu njegove starosti. Z vsakim človekom mora rasti tudi obleka, dokler popolnoma ne odraste, ker drugače ne odgovarja njegovim potrebam. Ravno tako je z narodi, državami in vso človeško družbo. Vsaka doba zahteva nove potrebe in izpopolnitve, če nečemo zaostati in tavati večalimanj za časom.

Organizacija, ki hoče napredovati, se mora tudi ravnati po tem železnem pravilu in zato naša jednota ne sme biti izvzeta.

Sest konvencij je imela S. N. P. J. in vsaka konvencija zaznamuje posebno dobo za jednoto. Vsaka teh dob beleži nov napredek. Bila je sicer ena doba, ki je grozila jednoti s krizo, toda članstvo jo je premagalo s tem, da je izvršilo nekaj prepotrebni operacij na sistemu jednotine stavbe in tedaj je zopet sledila sijajna doba napredka.

Vsaka konvencija je mejnik med starejšo in novejšo dobo. Čas leti naprej in s časom prihajajo nove razmere in potrebe. V razdobju med konvencijama se marsikaj izpremeni. Članstvo raste in z njim raste njegovo imetje in poslovanje. Ako je bila jednota pred tremi leti petnajstletni mladenič, je danes dvajsetletni korenjak, kateremu ne zadostuje več suknja, ki mu je bila umerjena na šesti konvenciji v Pittsburghu.

In letošnja konvencija, bratje in sestre, je zopet mejnik nove dobe za jednoto. Kratka so bila tri leta od zadnje

konvencije, ampak v življenju naše jednote je bila to dolga doba. Danes so drugi časi in drugi razmere, po katerih se moramo ravnati, ako hočemo, da bo jednota napredovala. Zadnja konvencija je storila za jednoto veliko koristnega in potrebnega; dala ji je dobro, moderno ustavo in pravila in s tem je uveljavila njeno podlago in podelila organizaciji svežo gonilno silo po tiru napredka.

Tistih časov pa ni več in novi časi zahtevajo novih sil in novih reform. Vsaka konvencija je poleg novih reform pustila v sistemu nekaj starega, kar se ji je zdelo dobro, da se še obdrži. Več teh stvari je jednota že davno prežila, in če še ostanejo, ji lahko škodijo in ovirajo njen napredek. Zato mora sedma redna konvencija skrbeti, da ne sme biti napredek naše organizacije niti najmanj oviran ne zadržan v prihodnjem konvenčnem razdobju. Vse, kar je preživelega in zastarelega, se mora odstraniti.

Bratje delegati in sestre delegatinje!
Sedma redna konvencija bo največja po številu udeležencev v zgodovini Slovenske narodne podporne jednote — ali od vas je odvisno, če bo tudi največja in najpomembnejša tudi po svojih delih in zaključkih.

Naloga, ki vas čaka na zborovanju v Springfieldu, je večja in važnejša kakor je bila na katerikoli prejšnji konvenciji jednote, in če izvršite to nalogo v polni meri, tedaj bo sedma redna konvencija mejnik največje dobe za S. N. P. J., ki se bo obenem lahko imenovala važna zgodovinska doba slovenskega naroda v Ameriki.

Vaša dolžnost je naravno, da predvsem zastopate interese tisočnega članstva in presodite vse nepopolnosti, da bo jednota na zdravi gospodarski podlagi in da se ne bodo nikomur kratile pravice. Člani so v jednoti predvsem zato, da dobe podporo v slučaju bolezni ali telesne poškodbe, in da dobe svojo podporo v slučaju smrti. V tem oziru bo treba gledati, da ostane jednota še nadalje dobra in skrbna mati za vse člane, ki so deležni svojih pravic. Medsebojna podpora v bolezni in nesreči je tista vez, ki nam daje značaj bratske organizacije, in to vez je treba še bolj utrditi.

Dalje je vaša dolžnost, da reorganizirate upravo jednote v toliko v kolikor zahteva demokratični duh in principi prave demokracije. Tudi v tem oziru mora jednota storiti velik korak naprej, če hočemo korakati z duhom časa.

Vzlic temu pa, da je jednota predvsem zavarovalna korporacija, ne sme prevladati ozkosrčno, brezkrvno in suhoparno načelo, da je jednota "samo business in da se vse bratstvo začneja in neha pri dolarjih in centih".

Ne pozabite, da je našim naprednim organizacijam podeljena še ena velika naloga: širiti znanje, izobrazbo in duševno bogastvo. Jednota mora biti obenem tudi velika kulturna organizacija slovenskega delavstva v Združenih državah, ki ima nalogo narediti iz duševno zaostale

mase kulturne ljudi, zavedne bojovníke za bolj bodočnost svojega naroda in mednarodnega razreda in sploh vredne člane človeške družbe.

Ne pozabite, da je S. N. P. J. zato največja organizacija med ameriškimi Slovenci, ker se po svojih svobodnemiselnih in demokratičnih principih popolnoma loči od drugih starejših organizacij. Zato pa mora jednota ne samo nositi tega imena, temveč tudi delovati po svojih načelih in nazorih. Morda pride kmalu čas, ko država prevzame vse zavarovanje proti boleznim, poškodbam in smrti na svoje rame in podporne organizacije bodo izgubile. Ako se pa naša jednota že danes pripravi še za druge naloge, lahko potem ostane na površju kot kulturna ustanova, ki bo v ponos našemu narodu.

Ne pozabite dalje, da je S. N. P. J. vzor mnogim drugim jednotam in zvezam, ki posnemajo njena pravila in njeno delo. Nikakor ne smemo biti zaradi tega bahavi, temveč veseli, da naše delavstvo v Ameriki v vedno večji meri spoznava potrebo organizacije kot je naša. Če torej želimo, da ostane jednota še nadalje vzor drugim, moramo vsak čas ustvariti nekaj novega in polagoma razširiti naš delokrog na vse panoge kulturnega napredka.

Sedma redna konvencija mora tudi pripoznati, da je dolžnost naše jednote pomagati moralno in materialno v sedanjem svetovnem boju za principe demokracije, ki jih imajo zapisane na svojem bojnem praporju Združene države. V stari domovini se vrši velik preobrat, ki je mogoče le, če ameriški Jugoslovanci sodelujemo z vsemi silami za osvoboditev in pravo demokracijo našega naroda, ki je še pod jarmom habsburške avtokracije. S. N. P. J. kot predstaviteljica večjega dela našega naroda v Ameriki, mora biti prva v tem boju — ne samo na papirju, temveč v dejanjih in z navdušenostjo slehernega njenega člana in članice.

Končno nikarte pozabiti, cenjeni bratje in sestre, na združitve. Naša jednota ne sme veljati za kamen, ob katerega se bi spotikala lepa in potrebna misel združenja vseh naprednih jednot in zvez v eno samo in mogočno organizacijo. Slikati je včasih očitke, da se naša jednota ne zmenji dosti za združenje. Te očitke je treba enkrat za vselej izpodbiti in pregnati oblak sumničenja iznad naših glav. Pokažite, da S. N. P. J. je za združitve in da se po konvenciji prične z delom, ki mora voditi do združitve. Vsem tistim pa, ki iz sebičnosti nasprotujejo združitvi, je treba pokazati, da je bodočnost naših organizacij več kot pa njihove malenkostne osebe.

Uredništvo "Prosvete" upa, da boste častno rešili vašo nalogo in da bo članstvo zadovoljno in s hvaležnostjo bo kronalo vaše delo, ki vam ga je zaupalo.

POZDRAVLJENI!
ŽIVELA SLOVENSKA NARODNA PODPORA JEDNOTA!

NOVE ZMAGE ZAVEZNIKOV.

Sovražnik se ustavlja, toda zavezniške armade nadaljujejo napade.

London, 10. sept. — Maršal Haig poroča, da je bilo v letih 75.000 Nemcev in 750 topov vpletenih prvi mesec angleške ofenzive.

Pariz, 10. septembra. — Francoske sile so razširile svoje pridobitve vzhodno od kanala Crozat (St. Gobain) in so odbile dva močna nemška protinapada v pokrajini južno od reke Ailette.

Poročilo, ki ga je sinoči izdal vojni stan, pravi, da Francozi stalno napredujejo proti St. Quentinu in da so osvojili sedem mest na osemnajst milj široki fronti, ki se razteza od Etrenlusa do Remynija.

Poleg so osvojili Esaigny-le-Grand-Fort de Liez ob kanalu Crozat in sumo, ki leži severozapadno. Severno od Oise so Francozi zaseli Couliers in kmetije Rouge.

London, 10. septembra. — Drugi sovražni protinapad v bližini Goussancourt so sinoči Britje

ZAVEZNIŠKA ZMAGA VPLIVA NA AVSTRIJO.

London, 10. sept. — Iz Curiha poročajo, da so zavezniške zmage naredile velik vtis na ljudstvo v Avstro-Ogrski. Ko so pred kratkim odhajale čete z Dunaja na Francosko, je več tisoč žensk napadlo kolodvor in ostro protestiralo proti odhodu vojaštva.

PONOVO RAZREDOVANJE ŽELEZNIČARJEV.

Washington, D. C. — General Crowder je naročil lokalnim nabornim odborom, da še enkrat preiščejo, če niso železničarji potrebni v železniški službi, ki so bili uvrščeni v prvi razred. Take železničarje, ki vrše važno delo na železnicah, premesto v druge razrede.

V določbah glede razredovanja železničarjev še ni bila izdana nova odredba, toda v podučnih krogih sodijo, da tej akciji sledi oproščenje železničarjev od vojaške službe.

PREDSEDNIK POMILOSTIL 10 ZAMORSKIH VOJAKOV.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je pomilostil deset zamorskih vojakov, ki so bili zavrženi na smrt. Kazen je spreminjena v došmrtno ječo.

Razredovanje registrirancev.

Washington, D. C. — General Crowder je izdal določbe, ki povedo, kateri registriranci pojdejo v armado in kateri bodo delali v važnih vojnih industrijah.

Določbe, ki govore, katere registrirance je treba vpisati v višje razrede, so bile razposlane vsem lokalnim nabornim odborom. Tolmač teh določb bo dodan tudi vprašalni polji za registrirance. Odreditve v višji razred je poverjena odboru, ki sestoji iz treh članov: zastopnika delavskega departamenta, zastopnika poljedelanskega departamenta in člana distriktnega ali okrajnega nabornega odbora.

Ta odbor bo določil, če se registrirance premesti v višji razred radi dela, ki ga opravlja.

General Crowder je naznanil, da razredovanje industrije, kot jo je razredil mr. Baruch, član odbora vojne industrije, dasi je mojstrsko delo, ne bo vezalo rok temu odboru ali mu stavilo kakšne meje pri razredovanju registrirancev.

Določbe na primer pravijo, da se ni rečeno, da je registrirane potreben v industriji, če je v industriji potrebna za uspešno nadaljevanje vojne.

Ako vpokliče registrirance v armado povzroči materialno škodo ali ovira obrat v obratovanju, tedaj je šele registrirance potreben v obratu in lahko apelira, da se premesti v višji razred.

VAŽNO ZA REGISTRIRANCE.

Chicago, Ill. — Registriranci, ki se morajo registrirati 12. septembra po novem nabornem zakonu in ne bodo tega dne doma, naj si zapomnijo tole:

Vsak registrirane je sam odgovoren, da bo njegov registracijski listek pred dnevom registracije ali pa na dan registracije v rokah lokalnega nabornega odbora.

Če je komu nemogoče iti domov, da se registrira na registracijski dan, tedaj je za odsotne osebe izvršiti tale aranžma:

a). Pisar vsakega lokalnega nabornega odbora je pooblaščen, da spolni registracijski listek registrirance, ki se nahaja izven jurisdikcije svojega lokalnega nabornega odbora.

(e) Če registrirane vpraša za registracijski listek, mu ga bo napravil in izročil pisar ali pa član lokalnega nabornega odbora. Registrirane mora odoslati registracijski listek ob pravem času in sam po pošti lokalnemu nabornemu odboru, ki ima nad njim jurisdikcijo, da bo c rokah tega

odbora do registracijskega dneva.

(a). Vsi tedi je pametno, da gre vsak registrirane, ki je odsoten od doma, takoj k lokalnemu nabornemu odboru v mesto, v katerem se nahaja, in se registrirane po določbah (sekcija 37) in odpošlje registracijski listek lokalnemu nabornemu odboru v mesto, v katerem stalno prebiva.

Če registrirane ni znan naslov njegovega domačega lokalnega nabornega odbora, naj naslovi listek na župana, ako prebiva v mestu, ki šteje nad 30.000 prebivalcev okrajnemu ali občinskemu pisarju enake enote, če registrirane prebiva v mestu, ki šteje manj kot 30.000 prebivalcev; pisarju okraja, ki obsega sodnijsko področje, če registrirane prebiva v kraju, ki nima administrativne enote; pisarju mestne enote, če je pokrajina ali država, v kateri ima registrirane stalen dom, razdeljena v take administrativne enote.

Na kuverto zapišite:

Registration card of
Ulica in številka, ali R. F. D. številka.
Mesto, ali pošta.

Zdaj naj se napiše naslov župana, okrajnega pisarja, pisarja mestne enote, sploh osebe, kateri naj pride registracijski listek v roke, da ga odda lokalnemu nabornemu odboru.

(Dolje na 2. str., 1. kol.)

Stev. druzina	Vplacila										Inglesila									
	Poznat- stave	Polnolike podpor	Rezer.	Sklad lared. podpor	Poznat. prav. in operacije	Upravl. sklad	Isredni sklad	Ostali sklad	Skupaj	Polnolike podpor	Poznat- stave	Sklad lared. podpor	Poznat. prav. in operacije	Ostali sklad	Skupaj	Skupaj	Skupaj			
122	110.67	226.10	7.85	2.94	7.35	14.83	18.50	7.60	296.84	28.00					28.00	28	12			
173	493.59	538.20	28.15	11.26	28.15	88.41	69.50	26.90	1,284.16	390.00	174.17				170.00	24	44			
174	103.72	166.65	7.90	3.16	7.90	32.88	20.50	17.00	349.71	70.00	100.00				170.00	24	19			
175	194.62	233.35	12.45	4.98	12.45	30.25	31.50	12.40	532.00	132.00	600.00				732.00	40	25			
176	166.47	198.99	11.35	4.74	11.35	26.33	28.75	15.60	461.49	309.00		100.00			409.00	37	23			
177	84.48	112.45	5.45	2.18	5.45	12.15	16.25	2.50	240.71	64.00					64.00	22	5			
178	320.14	395.29	23.20	9.28	23.20	91.08	83.25	7.70	958.05	575.00		100.00	75.00		750.00	80	12			
179	8.22	7.80	.60	.24	.60	2.18	3.00		22.64											
180	75.19	97.50	4.95	1.98	4.95	16.55	12.00	3.60	216.72											
181	184.59	227.50	9.75	4.00	9.75	40.14	25.25	4.20	505.18	185.00										
182	503.61	559.00	24.50	9.80	24.50	70.63	75.75	7.00	1,274.79	647.00										
183	245.45	270.40	12.70	5.08	12.70	67.79	28.00	1.20	643.32	207.00	560.00									
184	72.88	62.40	4.80	1.92	4.80	14.70	11.50	2.50	175.50	70.00										
185	146.80	144.30	10.50	4.20	10.50	29.56	30.75	5.50	382.11	191.00										
186	176.89	212.55	11.15	4.46	11.15	24.14	28.00	15.30	483.64	225.00										
187	190.44	181.33	13.25	5.30	13.25	29.15	32.75	10.80	476.29	262.00		50.00								
188	209.82	284.70	9.95	3.98	9.95	35.47	25.75		570.62	352.00										
189	82.62	113.10	5.90	2.36	5.90	12.01	18.25	8.20	243.34	77.00										
190	506.80	666.90	28.30	11.32	28.30	82.06	70.25	15.90	1,409.83	1,173.00	1,908.00	25.00	75.00		3,176.00	94	26			
191	147.59	143.00	10.60	4.24	10.60	50.38	31.75		382.10	67.00										
192	82.18	87.10	5.85	2.34	5.85	18.26	11.75	15.90	229.23	232.00										
193	200.04	258.05	10.75	4.30	10.75	23.94	26.00	1.20	535.03	105.00										
194	59.55	61.10	4.50	1.80	4.50	13.80	11.50	9.80	166.55	118.00										
195	535.99	689.00	27.85	11.14	27.85	110.78	66.25	9.30	1,478.16	478.00		50.00								
196	54.94	44.20	3.40	1.36	3.40	7.35	10.25	1.00	125.90	149.00										
197	191.47	222.30	10.65	4.26	10.65	25.35	26.50	5.90	497.08	199.										

